Lieta Nr.A42731409
Lietvedības Nr.A3069-10/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2010.gada 5.martā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis O.Priedītis,

piedaloties pieteicējam *J.K.* un pieteicēja pārstāvei *R.S.*,
atbildētājas – Rīgas pilsētas pašvaldības, pusē pieaicinātās iestādes – Rīgas domes, pārstāvei *G.K.*,

atklātā tiesas sēdē 2010.gada 23.februārī izskatīja administratīvo lietu Nr.A42731409 *J.K.* pieteikumā par pienākuma uzlikšanu Rīgas domei izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu – nodot atsavināšanai Rīgas pilsētas pašvaldībai piekrītošu zemes gabalu */adrese/*, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 26.martā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *J.K.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2009.gada 31.marta lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A42731409 par pienākuma uzlikšanu Rīgas domei (turpmāk arī – atbildētāja) izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu – nodot atsavināšanai Rīgas pilsētas pašvaldībai piekrītošu zemes gabalu */adrese/*, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/* (turpmāk – Zemesgabals).

[2] No lietas materiāliem izriet, ka Rīgas dome 2009.gada 17.februārī pieņēma lēmumu Nr.4778 (prot. Nr.121, 78§) (turpmāk – Lēmums), atsakot garāžu īpašnieku kooperatīvajai biedrībai „*/Nosaukums/*", pieteicējam *J.K.*, *A.M.*, *V.V.* un *V.J.* nodot atsavināšanai un privatizācijai Zemesgabalu. Lēmums pamatots ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 6.panta otro daļu, Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likuma 5.panta otro daļu un Rīgas brīvostas likuma 4.panta pirmo daļu.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem:

[3.1] Privatizācijas ierosinājums nav skatīts pēc būtības. Rīgas dome ir tikai atrakstījusies un faktiski atteikusies pieņemt lēmumu.

[3.2] 2000.gadā, kad tika iesniegts privatizācijas ierosinājums, Zemesgabals nebija Rīgas brīvostas teritorija un tāds var nebūt arī nākotnē.

[3.3] 2000.gada 11.oktobrī viss kooperatīvs „*/Nosaukums/*” tika ierakstīts zemesgrāmatā un faktiski bija tiesīgs privatizēt zemi zem savām būvēm. Zemesgabals līdz pat pieteikuma iesniegšanas brīdim nav ienests zemesgrāmatā un tā piederība nav noskaidrota. Tādēļ var gadīties, ka Zemesgabals ir piekritīgs valstij kā bezsaimnieka manta, nevis Rīgas domei.

[4] Rīgas dome tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka neatzīst pieteicēja pieteikumu, un lūdz tiesu noraidīt pieteikumu, pamatojoties uz šādiem argumentiem:

[4.1] Zemesgabala piekritība ir noskaidrota un norādīta Lēmumā. Turklāt lietas, kurās ir strīds par īpašuma tiesībām uz nekustamo īpašumu, izskatāmas civiltiesiskā kārtībā, un saskaņā ar Civillikuma 1044.pantu īpašuma prasību var celt tikai lietas īpašnieks.

[4.2] Rīgas domei, pieņemot lēmumu konkrētajā lietā, bija jāvadās pēc Rīgas brīvostas likuma. Proti, jāvērtē Zemesgabala nepieciešamība valsts pārvaldes funkciju vai valsts vai pašvaldības komercdarbības veikšanai. Lēmuma pieņemšanai nepieciešamie fakti bija konstatējami un tiesiskā situācija viennozīmīgi nosakāma, savukārt iestādei saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem nebija rīcības brīvības.

[4.3] Zemesgabala atrašanās Rīgas brīvostas teritorijā noteikta ar Ministru kabineta 2006.gada 22.augusta noteikumiem Nr.690 „Noteikumi par Rīgas brīvostas robežu noteikšanu”. Turklāt saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem Rīgas pilsētas pašvaldībai un valstij nav aizliegts pieņemt lēmumus par nekustamā īpašuma izmantošanu arī pēc privatizācijas un/ vai atsavināšanas ierosinājumu saņemšanas.

[4.4] Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likuma 4.pants regulē personu loku, kam ir tiesības ierosināt nekustamā īpašuma atsavināšanu un realizēt savas pirmpirkuma tiesības uz konkrēto nekustamo īpašumu. Realizēt savas pirmpirkuma tiesības iespējams vienīgi gadījumā, ja Rīgas dome pieņem lēmumu par nekustamā īpašuma nodošanu atsavināšanai (gadījumos, kad nepastāv normatīvajos aktos noteikti ierobežojumi).

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve pieteikumā ietverto prasījumu uzturēja, minot pieteikumā norādītos argumentus.

[6] Tiesas sēdē Rīgas domes pārstāve pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt, minot Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos minētos argumentus.

Motīvu daļa

[7] Pieteicējs pieteikumā ir izteicis prasījumu par Lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu atbildētājai izdot labvēlīgu administratīvo aktu. Sasaistot izteikto prasījumu ar iepriekš iestādē izteiktajiem prasījumiem, secināms, ka pieteicējs ir izteicis prasījumus par to, lai tiesa uzliek par pienākumu atbildētājai izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu –

nodod privatizācijai zemes gabalu */adrese/*, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*.

Skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, šādā gadījumā ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts.

Pieteicējs savā pieteikumā tiesai un iesniegumā iestādei savā izteiksmes veidā nav bijis konsekvents un norādījis uz vēlmi gan privatizēt, gan nodot atsavināšanai strīdus Zemesgabalu. Līdz ar to tiesa vērtēs gan privatizācijas, gan atsavināšanas iespējas.

[8] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus kopumā, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms. Tiesa norāda sekojošo:

[8.1] Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma (turpmāk - Privatizācijas pabeigšanas likums) 5.panta otrās daļas 1.punktā noteikts - *saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 65.panta pirmo daļu apbūvēta zemesgabala privatizācijas ierosinājumu ir tiesīga iesniegt persona, kuras īpašuma tiesības uz ēkām (būvēm), kas atrodas uz šā zemesgabala, ir nostiprinātas zemesgrāmatā*.

Izskatāmajā lietā nav strīda, ka Zemesgabals ir apbūvēts (uz tā atrodas būvju komplekss – garāžas) un pieteicējs ir šo ēku kopīpašnieks. Pieteicējam, atbilstoši ierakstam Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodalījumā Nr.29284-631 un Nr.29284-486, pieder 303/195425 un 230/195425 nekustamā īpašuma domājamās daļas – garāža Nr.631 un Nr.486.

[8.2] Izskatāmajā lietā atbildētāja ir atsaukusies uz Rīgas brīvostas likums 4.panta pirmo daļu - *valsts un pašvaldības zemi Brīvostas teritorijā nevar pārdot, dāvināt vai citādi atsavināt*. Lietā pēc būtības nav strīda, ka Zemesgabals, atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 22.augusta noteikumiem Nr.690 „Noteikumi par Rīgas brīvostas robežu noteikšanu" (2. un 3.pielikums), atrodas Rīgas brīvostas teritorijā.

Likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" I daļā noteiktajā definīcijā, privatizācija ir vienveidīgu darbību kopums, kuru rezultātā mainās privatizējamā pašvaldības īpašuma objekta īpašnieks. Attiecīgi secināms, ka konkrētajā gadījumā, privatizācija ir viens no valsts vai pašvaldību zemes atsavināšanas veidiem Rīgas brīvostas likuma izpratnē.

[8.3] Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta sestajā daļā un 7.panta ceturtā daļa nosaka, ka lēmumu par pašvaldībai piederoša vai piekrītoša apbūvēta zemesgabala nodošanu vai lēmumu par atteikšanos nodot šādu zemesgabalu privatizācijai ir tiesīga pieņemt pašvaldības dome (padome).

Izskatāmajā lietā pašvaldība ir pieņēmusi lēmumu par atteikumu nodot Zemesgabalu privatizācijai. Kā izriet no Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta sestās daļas noteikumiem, lēmumā par atteikumu nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu, kā arī apbūvētu un neapbūvētu zemesgabalu norādāms, kuras valsts pārvaldes funkcijas veikšanai vai kādas komercdarbības veikšanai attiecīgais objekts vai zemesgabals nepieciešams.

Rīgas brīvostas likuma 2.pantā ir definēts šī likuma mērķis - *šis likums nosaka Rīgas brīvostas darbības principus un pārvaldes kārtību, lai veicinātu Latvijas līdzdalību starptautiskajā tirdzniecībā, investīciju piesaisti, ražošanas un pakalpojumu attīstību, kā arī jaunu darba vietu radīšanu*. Tātad šāda likuma un tajā noteiktā regulējuma nepieciešamība ir saistīta gan ar valsts, gan pašvaldības komercdarbību.

Ņemot vērā definēto mērķi, to, ka šo jautājumu – Rīgas brīvostas zemes nepieciešamība komercdarbības veikšanai (tai skaitā starptautiskā aprite), jau ir izlēmis Latvijas Republikas likumdevējs, kas ir uzskatījis par nepieciešamu noteikt papildus aizliegumu Rīgas brīvostas teritorijā esošās valsts un pašvaldības zemes atsavināšanai, tad atbildētājai, tiesas ieskatā, lēmuma pieņemšanā par šāda veida Zemesgabala privatizāciju nav rīcības brīvības – atbildētājai bija un ir pienākums atteikt nodot privatizācijai šo Zemesgabalu.

[8.4] Izvērtējot pieteicēja izteikto iebildi, ka 2000.gadā, kad tika iesniegts privatizācijas ierosinājums, Zemesgabals nebija Rīgas brīvostas teritorija un tāds var nebūt arī nākotnē, tiesa norāda, ka šīs lietvedības ietvaros tiesa pārbauda Rīgas pilsētas pašvaldības rīcību saistībā ar pieteicēja 2006.gada 30.augusta iesniegumu *(lietas 14.-15.lapa)*. Savukārt Zemesgabals Rīgas brīvostas teritorijā bija iekļauts jau, vēlākais, ar Ministru kabineta 2001.gada 11.decembra noteikumiem Nr.516 „Noteikumi par Rīgas brīvostas robežu noteikšanu", kas stājās spēkā 2002.gada 6.februārī.

[8.5] Izvērtējot jautājumu par iespējamo Zemesgabala atsavināšanu, tiesa norāda, ka Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likuma 4.panta pirmā daļa nosaka - *pašvaldības mantas atsavināšanu var ierosināt, ja tā nav nepieciešama attiecīgās pašvaldības iestādēm to funkciju nodrošināšanai*. Ņemot vērā spriedumā 8.3.punktā izdarītos secinājumus, tiesa konstatē, ka nepastāv priekšnoteikumi tam, lai būtu iespējams nodot Zemesgabalu atsavināšanai.

[8.6] Tiesas sēdē pieteicējs apšaubīja to, vai Zemesgabals ir piekritīgs atbildētājai. Tiesa, izvērtējot šos pieteicēja iebildumus, norāda, ka pieteicējs nonāk pretrunā pats ar sevi, jo gadījumā, ja Zemesgabals nav piekritīgs Rīgas pilsētās pašvaldībai, tad pieteicējam nebija pamata vērsties ar iesniegumu pašvaldībā un ar pieteikumu par pašvaldības Lēmumu tiesā. Tiesai, uzklausot atbildētājas pārstāves paskaidrojumus, kā arī iepazīstoties ar viņas uzrādīto Latvijas Valsts vēstures arhīva izziņas neapstiprinātu

kopiju, atbilstoši kurai Zemesgabals uz 1929.gada 23.aprīli piederēja Rīgas pilsētas pašvaldībai, nerodas šaubas par īpašumtiesību piekritību. Ņemot vērā, ka pieteicējs nenorādīja ne uz vienu apstākli vai pierādījumu, kas ļautu apšaubīt Zemesgabala piekritību Rīgas pilsētas pašvaldībai, tiesa noraida šādas pieteicēja iebildes kā nepamatotas.

[9] Ievērojot iepriekš norādīto, tiesa nonāk pie secinājuma, ka nepastāv priekšnoteikumi tam, lai tiesa uzliktu par pienākumu Rīgas pilsētas pašvaldībai nodot privatizācijai vai atsavināšanai apbūvēto zemes gabalu */adrese/*, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

n o s p r i e d a :

noraidīt *J.K.* pieteikumu

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis O.Priedītis